

શહેર તેણે પહેલી વાર જોયું હશે. રસ્તો ભૂલી ગયેલું ગાભરાયેલું વાળરડું જાણે મારી સામે ઊભું હોય તેમ લાગાં હતું. ચોખા પેન્ટ-શાર્ટ, હાથમાં માર્કશીટની નકલ, તેલ નાખીને, સીધી પાંથી પાડીને ઓળેલા ચઘટ વાળ, પગમાં જૂની રંપલ... પણ આંખમાં એવી જ ચમક. મેં સીધી જ મુદ્દાની વાત કરી : ‘તારી તેજસ્વી કારકિર્દીથી હું અત્યંત રાજી થઈ છું. તારી આગળ બણાવાની ઇચ્છા છે ખરી? તારે જે પણ કોલેજમાં અને જે પણ લાઈનમાં ભણવું હશે ત્યાં તું ભણી શકીશ. ખર્યો અમે બોગાવીશું.’ પહેલાં પહેલાં તો એ બોલતાં જ ગાભરાયો. મારી સેકેટરી મને કહે, ‘બહેન, બિચારો આ શહેર, આ ઓફિસ બદ્યું નાંદું નાંદું જોઈને હેબતાઈ ગયો છે. તેને માંડીને વાત કરો. ધીમે ધીમે તેને સમજાવો.’ મને મારી ભૂલ સમજાઈ. છેલ્લે જતાં જતાં શૈલેશ ધીમેથી કહે, ‘બહેન, મને અહીં મેડિકલ, એન્જિનિયરિંગ બધે જ એડમિશન મળે પણ હું તો સુરત મેડિકલ કોલેજમાં ભણીશ. તે અમારા ગામથી સૌથી વધારે નજુક પડે ને, એટલે.’ મેં તેને પૂછયું, ‘તારે મહિને કેટલા રૂપિયાની જરૂર પડશે, ભાઈ? તું પૈસાની રિંતા ન કરતો, પણ દિલ દઈને ભણાજે. ત્યાં રહીશ ક્યાં? હોસ્પિટમાં રહેવું પડશે ને? તે ખર્ય પણ મને જણાવજો. શૈલેશ કહે, ‘બહેન, હું અહીંથી જતાં જ સુરત થઈને જઈશ. ફી, હોસ્પિટ અને મેસ ચાર્જિસ બદ્યું જ બરોબર જાણી, સરવાળો કરીને તમને વળતી ટપાલે જણાવીશ.’ થોડા જ દિવસમાં સુંદર અક્ષરે લખેલો શૈલેશનો પત્ર આવ્યો. ‘બહેન, મેં બધી જ તપાસ કરી. મહિને ફીના બારસો થશે. પુસ્તકો તો હું લેવાનો જ નથી. લાઇઝ્રેની સરસ છે. હોસ્પિટમાં રહું અને મેસમાં ખાઉં તો બહુ મોંદું થાય છે. બીજા પ્રણ સિનિયર છોકરાઓ સાથે રિમનું નક્કી કર્યું છે. તેમની જોડે રહીશ. રસોઈ વારાફરતી બનાવી લઈશું. તેના મહિને લગાભગ રૂ. ૪૦૦ થશે.’ મેં તેને તરત જ રૂ. ૭૨૦૦નો ડ્રાફ્ટ મોકલી આપ્યો. છ મહિનાની ફી એકસામટી ભરવાની હતી. રહેવા-ખાવાના ખર્યો પેટે રૂ. ૨૪૦૦ અલગ મોકલ્યા. તરત જ તેનો ‘આભાર’ લખેલ પત્ર આવ્યો. છ મહિના ગડપથી વીતી ગયા. એક

દિવસ મને સવારના પહોરમાં શૈલેશને પૈસા મોકલવાનું ચાદ આવ્યું. મેં રૂ. ૭૨૦૦નો ડ્રાફ્ટ અને રૂ. ૨૪૦૦ કવરમાં રોકડા મોકલી આપ્યા. વળતી ટપાલે મને તેનો આભાર વ્યક્ત કરતો સંદેશ મળ્યો. જોડે એક કવર હતું. એક પત્ર હતો. ‘બહેન, છેલ્લા બે મહિનાથી હું સુરત ન હતો. એક મહિનો રજા હતી અને પછી મહિનો હડતાલ પડી. મારે સુરત જવું જ નથી પડયું તેથી તમે મોકલેલ ખર્યા પેટે વધેલા પૈસા રૂ. ૮૦૦ આ સાથે પરત કર્યું છું. સ્વીકારશો.’ હું સ્તષ્ય થઈ ગઈ. આ છોકરાની સરચાઈ જોઈને ગદ્ગાદિત થઈ ગઈ. બહોળા કુટુંબનો, ખૂબ જવાબદારીવાળો સૌથી મોટો પુઅ, રોજના ખાવાનાં સાંસાં, ઘરમાં હાલ્લાં ફુસ્તી કરે તેવી સ્થિતિ, વળી ચુવાન. એને પોતાનેથી સુરત શહેરમાં મજા કરવાની, હોટલમાં ખાવા-પીવાની, ફિલ્મ જોવાની ક્યારેય ઇચ્છા નહીં થઈ હોય? એણે મને કહ્યું ન હોત તો મને ક્યારેય આ વાતની જાણ ન થાત. તેણે ખર્યો વધારીને મોકલ્યો હોત તોપણ હું જરાય વિચાર્યા વગાર મોકલવાની જ હતી. પણ આટલો ગારીબ છોકરો કેટલો પ્રામાણિક હતો! માની નથી શકાતું ને? પણ હકીકત છે! મોટાભાગે આપણે સૌ માનીએ છીએ કે માણસ પાસે પૈસો આવે, સંપત્તિ આવે એટલે સુખ અને સંતોષ આવે છે અને તેવા લોકો આપોઆપ પ્રામાણિક બની જાય છે. પણ અહીં તો તદ્દન ઊંઘી વાત હતી. મારા જુવનકાળ દરમિયાન ઘણી વાર મેં અનુભવ્યું છે કે પ્રામાણિકતા એ પૈસાવાળાઓનો કે ઉજાળિયાત કોમનો ઈજારો નથી. તે જન્મજાત સંસ્કાર છે. આત્માની અણીશુદ્ધતા કોઈ ઊછીની ન આપી શકે. તેના માટે મોટી ડિગ્રીઓની જરૂર નથી. કોઈ ચુનિવર્સિટી, ‘સંસ્કારી કેમ બનવું’, ‘પ્રામાણિકતા કેમ પ્રાપ્ત કરવી’ તે વિશેના કલાસીસ નથી ચલાવતી. તે ઘરના વાતાવરણથી, મા-બાપની મહેનતથી બાળક શીખે છે. – મને ખાતરી છે કે ડાંગા જિલ્લાનો આ શૈલેશ એક દિવસ તેના જિલ્લાનું જ નહીં, સમસ્ત રાજ્ય અને રાષ્ટ્રનું નામ રોશન કરશે.

લે. : સુધા મૂર્તિ

(સૌજન્ય : જનકલ્યાણમાંથી સાભાર)

- SWEETS
- NAMKEEN
- SHRIKHAND
- MATHHO

KHARGATE I KALIYABID

Bhavnagar. Mo. 9558162761-9428785077

G2, Anikedhya Capitol 2, Mahalaxmi Five Rd,
Paldi, Ahmedabad, Mo. 635323145